

"VITAQUA" KÖZMŰTERVEZŐ KFT.

6500 Baja, Hunyadi u. 4.

E-mail: vitaquakft@gmail.com

Tel.: 20/468-1461, 79/888-620

www.vitaqua.hu

JÁNOSHALMA

VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERVE

Baja, 2021. december

ALÁÍRÓ LAP

Megrendelő:

Jánoshalma Város Önkormányzat
6440 Jánoshalma, Béke tér 1.

Vállalkozó neve, adatai:

VITAQUA Közműtervező Kft.
6500 Baja, Hunyadi u. 4.
Adószám: 24397876-2-03
Bankszámla szám: CIB. Baja 10700354-69295931-51100005
Tel.: 20/468-1461, fax: 79 / 888-620

Munka megnevezése:

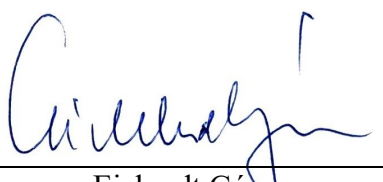
Jánoshalma vízkár-elhárítási terv

Dokumentáció készítői:

Eichhardt Géza (VZ, GT, SZ 03-0040)
okl. építőmérnök, környezetvédelmi szakértő

Eichhardt Balázs (VZ, GT, SZ 03-0859),
építőmérnök, környezetvédelmi szakértő, kútfúró mester

Kollár Ádám
műszaki munkatárs, építőmérnök

Eichhardt Géza
témavezető

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
Rajzok.....	4
Mellékletek.....	4
1. A VÉDELMI TERV KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPOZÓ MUNKARÉSZEI.....	5
1.1 A település általános jellemzői.....	5
1.2 A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzői.....	8
1.2.1. A vízgyűjtő általános jellemzése	8
1.2.2 Hidrometeorológiai jellemzők	10
1.2.3. A települést érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák értékelő jellemzése.....	12
1.3 A település vízkárok általi veszélyeztetettségének meghatározása.....	14
1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok.....	14
1.4. Védművek védekezési lehetőségei	16
1.4.1. Árvízi védművek védekezési helyek, lehetőségek.....	16
1.4.2. Belvízi védművek védekezési helyek, lehetőségek	16
1.4.3. Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek	18
1.4.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség elleni védekezési helyek, lehetőségek.....	18
2. VÉDELMI FOKOZATOK ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI ÉS FELADATAI .	19
2.1 Az elrendelés előzményei, információk	19
2.2 Védekezési fokozatok.....	19
2.2.1. Védekezési fokozatok árvízvédekezés esetén.....	20
2.2.2. Védekezési fokozatok belvízvédekezés esetén.....	20
2.2.3. Helyi vízkár-elhárítás esetén.....	21
3. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZET FELADATAI	21
4. CSELEKVÉSI PROGRAM	21
4.1. A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások.....	22
4.1.1. Árvízvédekezés esetén	22
4.1.2. Belvízvédekezés esetén.....	22
4.2. A védekezési időszak főbb feladatai	22
4.2.1. Operatív beavatkozások tervezési iránymutatása	23
4.3. A védekezés megszűnését követő főbb feladatok	27
5. VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON KÍVÜLI FELADATOK	28
5.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások.....	28
5.2. A védképes állapot fenntartása	28
5.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések.....	29

Rajzok

1. Átnézeti helyszínrajz $M = 1 : 100\,000$
2. Részletes helyszínrajz $M = 1 : 20\,000$

Mellékletek

1. Szöveges, táblázatos mellékletek
2. Segédletek

1. A VÉDELMI TERV KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPOZÓ MUNKARÉSZEI

1.1 A település általános jellemzői

Történelmi fejlődése:

Jánoshalma 32 évvel ezelőtt kapott városi rangot, a település múltja azonban már a török hódoltság előtti időkre tekint vissza. Régészeti ásatások során feltárt leletek bizonyítják, hogy itt nomád pásztornépek éltek: szarmaták, hunok és avarok.

A tatárjárás után kunok települtek a megmaradt magyarok közé, falujukat Csőszapának nevezték. A terület 1439-ben a Hunyadi-család birtoka lett. A fejlődő falu ekkor kapta a Jankó, Jankószállás nevet. A 150 éves török uralom alatt és után a lakosság szinte kipusztult, helyettük szerbek, majd bunyevácok települtek be. 1731-től katolikus magyarok népesítették be a települést, akik közé délszlávok és szlovákok is keveredtek. A törökök óta Jankovácznak is nevezett falu előbb a kincstár, majd 1799-től az Orczy család jobbágypartoka lett. 1807-ben kivívta magának a vásártartási joggal járó mezővárosi rangot, s ezt 1886-ig meg is tartotta. Nevét 1904-ben Klánszky Ferenc javaslatára Jánoshalmára változtatták. A különböző tájakról idetelepült lakosok változatos népi kultúrát, szokásokat, hiedelmeket hoztak magukkal. Ez a két évszázad alatt egységesé ötvöződött, s így öröklődött nemzedékről nemzedékre.

Az első világháború után a szerb demarkációs vonal kialakulásával a megmaradt Bács-Bodrog vármegye adminisztratív székhelye, egészen Bajának az 1921 augusztusi szerb kiűritéséig, mikor ezt a pozíciót Baja veszi át.

Az 1867-es kiegyezés utáni időszak újabb fejlődési periódusnak tekinthető. Az illanci homokvilág és a bácskai löszvidék találkozási lehetősége nyújtott szőlő- és gyümölcstermesztésre, valamint szántóföldi növénytermesztésre. Kiépült a vasútvonal, ami főleg a mezőgazdaság számára volt kedvező, mivel határainkon túlra is kiterjesztette a termények kereskedelmi forgalmát. A növénytermesztéshez szorosan hozzákapsolódott az állattartás, a sertés-, baromfi- és szarvasmarha-tenyésztés. Megerősödött az iparos réteg, a település lakossága egy gazdaságilag is erős kisváros kívánalmainak megfelelően polgárosodott, rétegződött. A Béke téren kialakult az egykor országos híru gyümölcspiac, a gyümölcs kereskedelem és feldolgozás egyéb formái is teret nyertek. A település ebben az időszakban vette fel a ma is meghatározó karakteres kisvárosi arculatát. 1945 után történelmi korszakváltás ment végbe, mely több mint 40 esztendőre meghatározta nemcsak Jánoshalma, de az egész ország sorsát. A mezőgazdaság nagyüzemivé válása miatt visszaesett a szőlő- és gyümölcstermesztés. Az 1989-ben lezajlott rendszerváltás egy új, másfajta élet feltételeit kívánta megteremteni, jóval nagyobb teret adva a magán, ill. a farmergazdálkodásnak.

A település lakossága 8.549 fő.

Földrajzi elhelyezkedése:

Jánoshalma város szerepkörrel rendelkezik és a Jánoshalmi Járás központja. Ezen járáshoz Mélykút, Borota, Kéleshalom és Rém települések tartoznak. A közelében lévő nagyobb városok közül nyugati irányban Baja található 34,1 km-re, északkeleti irányban Kiskunhalas 23,3 km-re.

Közei határátkelők: Tompa, Bácsalmás.

Jánoshalma Környezete Natura 2000 területeket érint.

A 18/2003 KvVM-BM együttes rendelet értelmében **Jánoshalma nem veszélyeztetett.**

Domborzata:

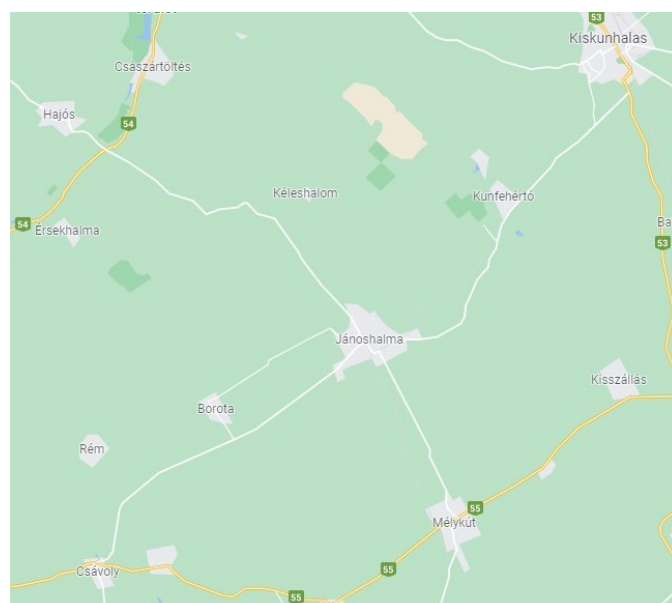
Jánoshalma Bács-Kiskun megyében helyezkedik el, a Bácskai Lössös síkság kistáj területén. A kistáj 88 és 167 (átlag 110-120) m közötti tszf-i magasságú, főként lösszel, löszös homokkal fedett hordalékkúp-síkság. A felszín 80%-a enyhén hullámos síkság, átlagos relatív reliefe 2-4 m/km² közötti, a D-i részekén és a futóhomokos területeken 8-10 m/km². A löszköpenybe burkolt ÉNy-DK-i csapású, gyakran 5-10 km hosszú, lapos, 50-100 km hosszú, lapos, 50-100 m széles, félig kötött homokbuckák között, vizenyős hosszanti mélyedések húzódnak. A kistáj Ny-on terasszal határolódik el. Horizontálisan gyengén tagolt, az átlagosan 1 km/km² alatti értékeket a DK-i, D-i csapású - gyakran buckaközi - völgyek eredményezik.

A vízgyűjtő nem minősül érzékenynek, normál besorolású.

A 240/2000 (XII.23) Korm. rendeletben foglalt érzékeny felszíni vizeket és vízgyűjtő területeket a település nem érint.

Környező települések:

Északkeletről Kunfehértó, Kiskunhalas, délről Mélykút, délnyugatról Borota, Rém, Csávoly, északról Kéleshalom.

A település területének nagysága:

A város belterületi nagysága: 771 ha.

A külterület nagysága művelési ágankénti megoszlásban:

Terület felhasználási besorolás	ha	%
Szántó	7.058	56,69
Ker, szőlő, gyümölcsös	1.342	10,78
Erdő	2.913	23,40
Rét, legelő	904	7,26
Kivett területek	232	1,87
Külterület összesen	12.449	100

1. táblázat Külterület megoszlása

Főbb kiépített infrastruktúrák:

A település kiépített ivóvízellátással rendelkezik, a szennyvízcsatorna hálózat fejlesztése 2016-ban fejeződött be, mely során 42 km új csatornahálózat épült ki. Ezen fejlesztések után a hálózatra bekötött lakások aránya eléri a 70%-ot.

A csapadékvíz elvezetés a település központi részein elválasztott rendszerű, zárt csatornarendszeren keresztül történik, amelybe a közeli utcák nyílt árcai is becsatlakoznak. Ezen csatornarendszer befogadója a Kígyós csatorna. A település többi részén nyílt, szikkasztó árkos a csapadékvíz elvezetése.

Jánoshalmának országos főúthálózati kapcsolata nincs, a város gyorsforgalmi kapcsolatai nem számottevőek. A jövőben nagyobb változást a külső közúthálózati kapcsolatokban legfeljebb az M9 gyorsforgalmi út megvalósulása jelenthet.

A város fő közúti tengelyeit az országos utak belterületi szakaszai jelentik. A burkolt utak állapota sok esetben nem kielégítő. Az Önkormányzat fontos feladatának tartja a burkolt utak arányának további növelését.

Jánoshalmát a 154-es számú Bátaszék – Baja – Kiskunhalas „nem a transzeurópai vasúti árufuvarozási hálózat részét képező országos törzshálózati vasúti pálya” besorolású vasútvonal érinti. Országos jelentőségét az adja, hogy Magyarország területén Budapesttől délre csak ez a vasútvonal keresztezi a Dunát. Az állomás vasúti infrastruktúra a jelenlegi igényeknek megfelel.

Gazdasági jellemzők:

A település gazdasági élete alapvetően összefügg a mezőgazdasággal és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokkal. Jánoshalmán és környékén komoly tradíciói vannak a szőlészetnek, kertészetnek, jelentős feldolgozóipari kapacitások épültek ki például a szőlő feldolgozásra.

A településen működő cégek főképpen a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatába tartoznak.

A térség adottságai nem kedveznek a befektetők idevonzásának, letelepítésének. A rossz elérhetőségi viszonyok mellett a helyi munkaerő alacsony képzettsége is problémát jelent. A helyi vállalkozások leginkább szak- és betanított munkásokat alkalmaznak. A város

meghatározó ipari vállalkozásai alapvetően feldolgozóiparban tevékenykednek. A turizmus ugyanakkor összességében nem meghatározó gazdasági szegmens a településen.

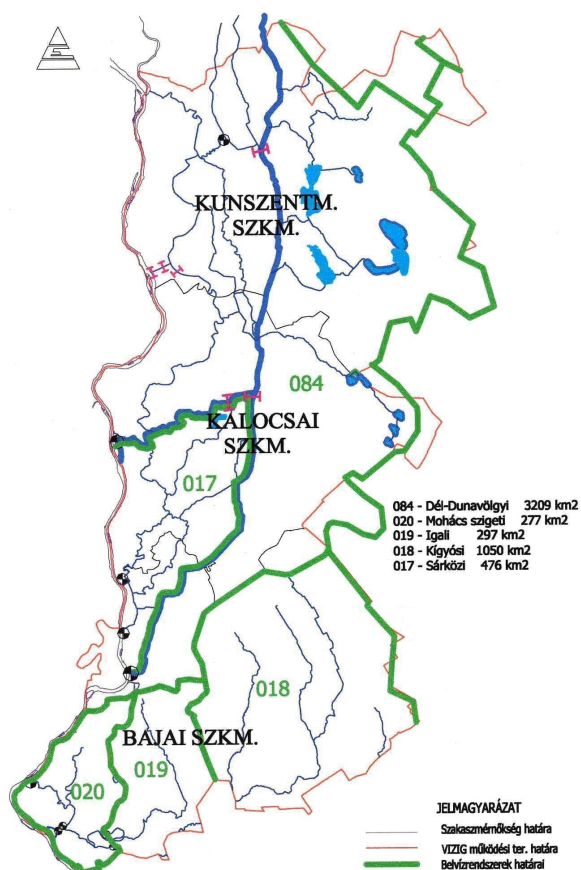
1.2 A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzői

1.2.1. A vízgyűjtő általános jellemzése

A vízgyűjtő terület hidro-morfológiai bemutatása, talajviszonyok tárgyalása:

A vízgyűjtő nagysága, alaki adatai

Jánoshalma a 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendeletben foglaltak alapján belvízvédelmileg a 03.01. Bajai belvízvédelmi szakaszhoz tartozik, azon belül a Kígyósi vízrendszerbe tartozik. A vízrendszer területe 1050 km², határai északon a Dél-Duna-völgyi, keleten a Kőrös-éri, nyugaton az Igali vízrendszer, délen az országhatár.

A vízrendszerből valamennyi főcsatorna – a Kígyós főgyűjtő, a Bácsbokodi Kígyós, a Bajmoki és a Tavankúti csatorna – az országhatáron túlra vezeti a belvizeket.

A vízrendszerben jelenleg csak egy belvíztározó van, a 0,9 millió m³ térfogatú Bácsbokodi tározó.

A belvízrendszer területéről a vizeket gravitációsan és szivattyúsan lehet elvezetni. Az öblözetek összekapcsolása lehetővé teszi, hogy a vizek minden esetben a legkedvezőbb helyre kormányozódjanak, így a gravitációs kivezetési lehetőség tartósan fenntartható. A vizek elvezetését állami fő művek biztosítják.

A Tiszába folyó Ferenc-csatorna magyarországi vízgyűjtő területéhez tartozik a kistáj nagyobb, Ny-i része. Itt két nagyobb vízfolyás van, az Igali -főcsatorna, amely Baja-Bezdáni tápcsatornába torkollik és a Kígyós-ér, amely a Ferenc-csatornába folyik.

A vízgyűjtő mezőgazdasági és művelési viszonyai

Jellemző művelési ágak:

Szántó	70 %
Kert, gyümölcsös	7 %
Rét-legelő	12 %
Egyéb	11 %
Összesen:	100 %

A vízgyűjtő geológiai, talajtani, hidrogeológiai adatai

A kistáj a Dunántúli-középhegységből és a Mecsek felől érkező vízfolyások felsőpannóniai-felsőpleisztocén korú peremi hordalékkúpja. Erre a felszínre változatos eolikus üledéksor rakódott.

A felszín nagy részét egységesen 1,5-2,5 m-es lösztakaró fedi, ami felfelé gyakran futóhomokba, löszös homokba megy át. A homokanyag részben az északabbi homokvidékről, részben helyből származhatott. Még a kisebb területű felszíni, félig kötött, szélhordta homokbuckák környezetében és a vékony, 1-3 m-es köpeny alatt is mindenütt löszös homok, futóhomok található 5-10 m mélységig.

A felszíni üledékek harmadik csoportjába a Körös-ér , Kígyós-ér helyenként kiszélesedő völgytalpain, szikesedésre hajlamos kis medencékben települt homokos iszapok, réti agyagok-alapzatukban helyenként réti mészkővel és mészszapal-tartoznak.

A talajtakaró 18%-a homok fizikai féleségű. A futóhomok részaránya 9%, a humuszos homoktalajoké 6%, a csernozjom jellegű homok talajoké 3%. A csernozjom jellegű homoktalajok termékenysége a VIII. talajminőségű kategória, a löszös alapkőzetten képződött, homokos vályog fizikai féleségű változatoké pedig VII. talajminőségi kategória.

1.2.2 Hidrometeorológiai jellemzők

Regionális éghajlati jellemzők:

Meleg, száraz és a mérsékelt száraz éghajlati öv határán elterülő kistáj, ahol az ÉK-i részek már kifejezetten szárazok. A napfény tartam évi összege 2060-2080 óra; a nyári évnegyedben kb. 820 óra, a télben kevéssel több, mint 200 óra napsütés valószínű. Síkvidéki területeink közül ez a rész kapja a legtöbb téli besugárzást.

A hőmérséklet évi átlaga 10,6-10,7 °C. A 10 °C-ot meghaladó középhőmérsékletű napok száma 200 körüli. A fagymentes időszak 204 napig tart.

A belvíz száraz években is jelentkezhethet a csapadék éven belüli szélsőségeinek következtében, Ilyenkor ugyanabban az évben egymást rövid időn belül követheti a belvíz és az aszály.

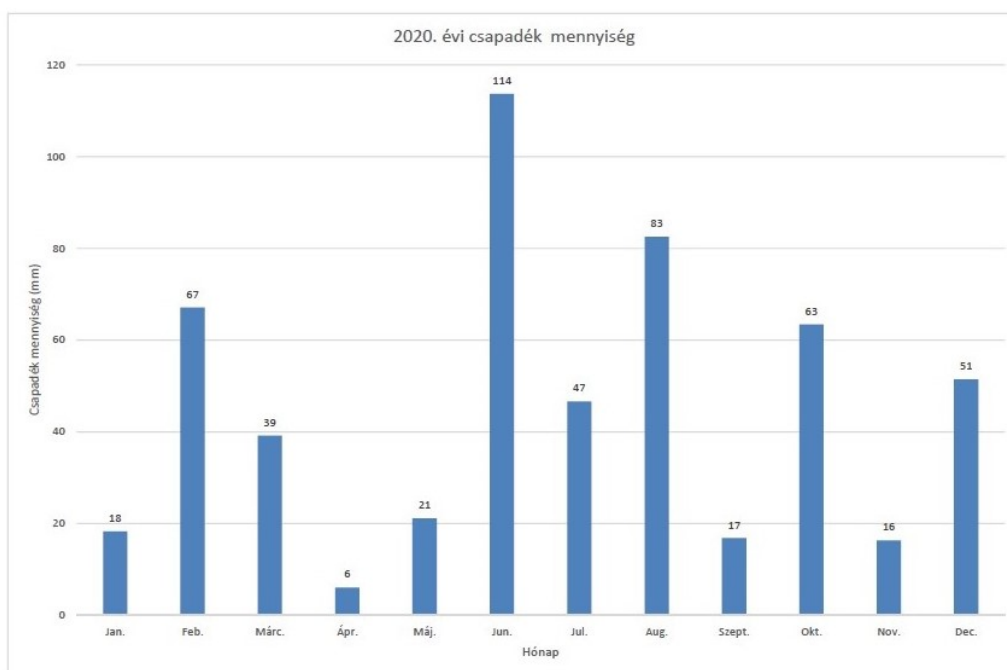
Az öblözet területén elsősorban a kontinentális éghajlati jellegzetességek uralkodnak, de befolyásolják az időjárást a mediterrán és óceáni hatások is. A csapadékjárában jól elkülöníthető különböző hosszúságú száraz és nedves periódusok váltogatják egymást.

A csapadék évi átlagos összege az elmúlt 10 évet vizsgálva 656 mm. Az adatok az ADU-VIZIG 001513-as törzsszámú csapadékmérőtől származnak.

	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jun.	Jul.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Évi összeg
2010	67	83	19	72	226	143	76	58	156	39	56	89	1084
2011	13	12	26	9	61	60	59	6	14	23	0	59	340
2012	24	49	3	32	84	53	69	5	38	74	38	60	527,5
2013	59	68	108	42	131	38	20	28	59	33	72	0	657,5
2014	29	45	7	47	145	49	96	73	100	118	21	50	778,9
2015	82	34	32	9	75	14	16	100	44	129	42	3	579,2
2016	62	78	26	19	56	128	79	59	40	93	39	5	683,4
2017	32	30	26	59	42	46	51	18	125	59	40	72	599,6
2018	41	83	102	2	52	140	134	26	41	12	27	26	685,8
2019	37	14	4	33	173	116	37	60	70	34	61	56	695,8
2020	18	67	39	6	21	114	47	83	17	63	16	51	542,4
Átlag	46	51	36	30	97	79	62	47	64	62	38	43	656

2. táblázat Csapadék adatok

A 2020. évi csapadék mennyisége a júniusban volt a legmagasabb 114 mm.

A csapadék éven belüli eloszlására jellemző, hogy 40 %-a a téli félévben, 60 %-a pedig a nyári félévben hullik le átlagosan. Az éven belüli csapadékjáráásra jellemző a nyár eleji (május - júniusi) maximum, egy nyárvégi minimum, majd a mediterrán hatás egy másodlagos késő őszi maximumot.

Téli időszakban jellemzőbb a csapadékminimum, ennek következtében számottevő vastagságú hóréteg ritkábban alakul ki.

Talajvízszint észlelőhelyek a vízgyűjtőn és térségében

Talajvíz megfigyelő kút: **003834**

A kút adatai

Kezelője: ADUVIZIG

EOV koordinátái:

X= 107 840

Y= 676 392

Terepszint: 140,43 m B. f.

Perem magassága: 141,31 m B. f.

	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jun.	Jul.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Átlag
2010	133,3	133,3	133,2	133,2	133,2	133,2	133,1	133,1	133,1	133,0	133,0	133,0	133,1
2011	132,9	132,9	133,0	133,2	133,5	133,6	133,5	133,4	133,3	133,2	133,2	133,1	133,2
2012	133,1	133,1	133,0	133,0	133,0	133,1	133,2	133,1	133,1	133,0	133,1	133,1	133,1
2013	133,1	133,2	133,3	133,4	133,4	133,4	133,4	133,3	133,2	133,2	133,1	133,1	133,3
2014	133,1	133,1	133,2	133,3	133,4	133,4	133,4	133,4	133,3	133,2	133,2	133,1	133,3
2015	133,1	133,0	133,0	133,0	133,0	133,0	133,0	132,9	132,9	132,8	132,8	132,8	132,9
2016	132,8	132,8	132,9	133,2	133,3	133,3	133,3	133,2	133,1	133,0	133,1	132,9	133,1
2017	132,9	132,8	132,8	132,8	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7	132,6	132,6	132,6	132,7
2018	132,6	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5	132,4	132,4	132,5
2019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	133,6	133,7	133,7	133,7	133,7	133,7	133,6	133,5	133,5	133,5	133,5	133,6	133,6

3. táblázat Talajvíz adatok (m B. f.) 003834. számú kút

Talajvíz megfigyelő kút: **004363**

A kút adatai

Kezelője: ADUVIZIG

EOV koordinátái:

X= 102 895

Y= 669 568

Terepszint: 132,12 m B. f.

Perem magassága: 132,74 m B. f.

	Jan.	Feb.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Átlag
2010	129,6	129,8	130,1	132,7	132,7	132,7	130,8	130,4	130,8	131,1	132,7	132,7	131,4
2011	131,8	131,7	131,7	131,4	131,2	130,9	130,5	130,2	129,9	129,8	129,7	129,8	130,7
2012	130,0	130,0	130,2	130,2	130,1	130,0	129,6	129,4	129,3	129,3	129,4	129,5	129,7
2013	129,6	129,8	130,1	130,8	130,7	130,7	130,1	129,6	129,5	129,5	129,6	129,7	130,0
2014	129,7	129,8	129,9	129,8	130,0	130,0	129,9	129,9	130,0	130,3	130,5	130,6	130,0
2015	130,9	131,3	131,2	131,0	130,8	130,5	130,0	129,7	129,6	129,8	130,0	130,1	130,4
2016	130,2	130,6	130,9	130,7	130,5	130,4	130,1	129,9	129,8	129,8	130,1	130,1	130,2
2017	130,1	130,3	130,4	130,4	130,4	130,1	129,7	129,5	129,4	129,5	129,6	129,8	129,9
2018	130,0	130,3	130,9	130,9	130,5	130,4	130,4	130,1	130,0	129,9	129,8	129,8	130,2
2019	129,9	130,1	130,1	130,0	130,1	130,4	130,5	130,2	129,9	129,9	130,0	130,2	130,1
2020	130,4	130,6	130,7	130,6	130,3	130,1	130,0	129,8	129,7	129,7	129,7	129,7	130,1

4. táblázat Talajvíz adatok (m B. f.) 004363. számú kút

1.2.3. A települést érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák értékelő jellemzése

A települést érintő vízfolyások, ártéri és belvízi öblözetek bemutatása

Árvízi öblözet:

Jánoshalma településnek árvízi érintettsége nincs.

Belvízi öblözet:

Jánoshalma a 03.01. Bajai belvízvédelmi szakaszba tartozik, ezen belül a 018. Kígyósi belvízrendszer része.

Az belvízvédelmi szakaszon a védekezést irányítók neve, elérhetősége:

A szakasz védelemvezetője:

Szabó Balázs

telefon: 30/3080391

Vízelvezetés útja:

Jánoshalma belterületének központja rendelkezik elválasztott rendszerű, zárt csapadékvíz elvezetéssel, amelybe a közeli utcák nyílt árkainak vizei becsatlakoznak. Ezeket a vizeket a város alatt a Kígyós főcsatornába vezeti a keletkezett vizeket.

Szivattyúzás, Tározás, Vízkormányzás:

Jánoshalma esetében általánosságban nem történik szivattyúzás, tározás.

Területi leírás:

Jánoshalma, az ADUVIZIG által javasolt és az Országos Vízügyi Főigazgatóság által elfogadott besorolás szerint belvízzel közepesen veszélyeztetett település.

A településen az elmúlt tíz évben belvízvédelmi fokozat elrendelésére nem került sor.

Jánoshalma település csapadékvíz elvezető rendszerére vonatkozó vízjogi engedélyek:

Jánoshalma település csapadékvíz elvezető rendszerének létesítésére vonatkozóan az adatszolgáltatások alapján nincs vízjogi engedély. A 2020-as évi „Jánoshalma város csapadékvíz – elvezetés TOP-2.1.3-16 pályázat” során végzett rekonstrukcióra vonatkozóan található vízjogi engedély.

Vízjogi létesítési engedély száma: 24200/1934-6/2018. ált.

A környező vízhálózat leírása

Jánoshalma település közigazgatási területén lévő, ADUVIZIG kezelésű vízfolyások:

Vízfolyás	Hrsz. (Jánoshalma)
Kígyós főcsatorna	0138, 0187, 1738, 1815, 0279, 0282, 0261
Mátételke-Kígyós	0216, 0244
Belsőégi-csatorna	0306/1, 0324, 0323, 0311, 0313/2, 0294
Jegyzői-csatorna	0314, 0331/4
Keserű-csatorna	0268
Király-csatorna	0175, 0143
Legelői-csatorna	0275
Molnár-II. csatorna	0183

5. táblázat ADUVIZIG vízfolyások

Fő befogadók kezelője Alsó-Duna völgyi Vízügyi Igazgatóság,

Bajai Szakaszmérnökség

Jánoshalma közigazgatási területe 03.01. Bajai belvízvédelmi szakasz területén helyezkedik el.

A belvízvédkezés operatív szakmai irányítását az ADUVIZIG Bajai Szakaszmérnökség látja el.

Elérhetősége: 6500. Baja, Nagypandúr sziget 2.

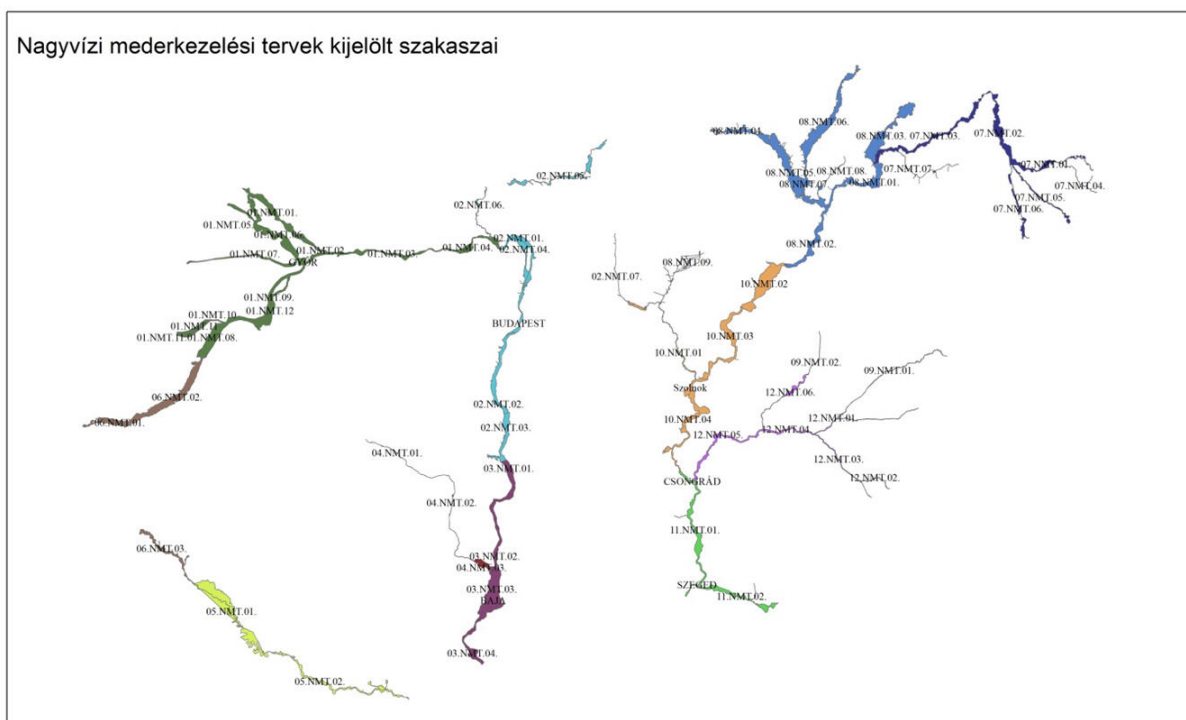
Tel: 79/322-329 e-mail: bajaiszm@aduvizig.hu.

1.3 A település vízkárok általi veszélyeztetettségének meghatározása

1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok

Vízgyűjtő gazdálkodási terv vonatkozó részei elérhetők a www2.vizeink.hu oldalon.

Nagyvízi Mederkezelési Tervek A "nagyvíz mederkezelési terv" intézményét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) létrehozta. A javaslat a végrehajtás feltételeit rendezi avval, hogy megalkotja a folyók nagyvízi medrére vonatkozó kezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokat. Erre a Vgtv. 45. § (7) bekezdés x) pontja ad felhatalmazást. Ésszerű, ha ezek a szabályok a vízjárta területekre vonatkozó egyéb szabályokkal egyben, kódex jellegű jogszabályban jelennek meg.

Jelmagyarázat

Kezelési tervek VIZIG ADUVIZIG DÉDÜVIZIG FETIVIZIG KDTVIZIG KDÜVIZIG KÖRVIZIG KÖTIVIZIG NYUDÜVIZIG TIVIZIG ÉDÜVIZIG ÉMÜVIZIG

Árvízi veszély és Kockázati térképek, Árvízi Kockázatkezelési Tervek

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK Irányelve az árvízkockázatok értékelésének és kezelésének témakörét az országok számára egységesen és kötelező jelleggel szabályozza. A végrehajtás nemzeti feladatait Magyarországon a 178/2010 Korm. sz. rendelet tartalmazza. (lásd egyéb dokumentumok) A szabályozás előírja, hogy a tagállamoknak előzetes kockázatbecslést, árvízi veszély- és kockázati térképeket, továbbá az árvízkockázat kezelésére, csökkentésére hozandó intézkedéseket kell kidolgozni. Magyarországon ez a munka az Országos Vízügyi Főigazgatóság koordinálása mellett 2010. óta zajlik a KEOP 2.5. projektkonstrukció keretében.

Magyarország ezen Eu szabályozás előtt is nagy figyelmet fordított, az árvízi kockázatok felmérésére és a veszélyeztetettség, illetve a kockázatok csökkentésére, hiszen az ország árvízvédelmi szempontból Európában a legveszélyeztetettebb területei közé tartozik.

Az Irányelv alapján 2011-ben készült az előzetes kockázatbecslés, előzetesen kijelöli azokat az árvíz-veszélyeztetett területeket, amelyekre a további részletes vizsgálatokat kell elvégezni. Az előzetes kockázatbecslés alapján 2013-ban készült el a területi veszély- és kockázati térképek első változata. Az egyes veszélytérképek bemutatják a területek elöntésének, a kialakulható elöntési vízmélységek várható előfordulási valószínűségét, a kockázati térképek pedig az elöntés által veszélyeztetett területeken a vagyoni, humán, ökológiai, örökségvédelmi kockázatokat.

Az árvízkockázat kezelési program jelenlegi III. fázisában az időközben megmódosított mértékadó árvízszint függvényében pontosításra kerülnek a veszély- és kockázati térképek,

továbbá kidolgozásra kerülnek a veszély és kockázatok csökkentését szolgáló intézkedések országos és területi stratégiai tervei.

A végrehajtás keretében sor kerül az árvíz kockázat-kezelési intézkedések EU Víz Keretirányelvvel való összehangolására, az árvízkezelési intézkedések VKI szempontjai szerinti értékelésére.

A munka végrehajtása jelenleg folyamatban van, az egyes részeredmények folyamatosan kerülnek megismertetésre. A honlapon közreadott részeredmények alapján az érintetteknek, a különböző társadalmi szervezeteknek lehetőségük van a tájékozódásra véleménynyilvánításra.

A 2015-ben elkészülő dokumentumok, a kockázat és a kezelési intézkedések hat évente felülvizsgálatra kerülnek, így az időközben beérkező vélemények, javaslatok, úgy ahogy a mostaniak a következő felülvizsgálatkor a programba figyelembe vehetők, beépíthetők.

A tájékoztatásra, véleménynyilvánításra közreadott állományok a munka ütemének megfelelően folyamatosan feltöltésre kerülnek, módosulnak, bővülnek.

1.3.1.1 Árvíz esetén

Jánoshalma esetében nem releváns

1.3.1.2 Belvíz esetén

Az adatszolgáltatás alapján a településen az elmúlt 10 évben nem került sor beavatkozásra, védekezésre.

1.3.1.3. Helyi vízkár esetén (kisvízfolyások, tavak árvizei)

Jánoshalma esetében nem releváns.

1.3.1.4 Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség

Olyan egyéb azonosítható veszélyeztetettség, mely a belvíz kialakulására hatással lenne, nincs.

1.4. Védművek védekezési lehetőségei

1.4.1. Árvízi védművek védekezési helyek, lehetőségek

Jánoshalma településnek nincs árvízi érintettsége.

1.4.2. Belvízi védművek védekezési helyek, lehetőségek

Belvízvédelmi öblözetek

Belvízöblözet	Terület Nagysága (ha)	
	Belterület	Külterület
Kígyós főcsatorna	771	5482
Mátételkei-Kígyós	-	3000

6. táblázat Belvízvédelmi öblözetek

1.4.2.1. Belterületek víztelenítésére szolgáló művek

A település belterülete elhelyezkedéséből és területi adottságaiból adódóan egységes.

A város belterületén a belvízmentesítésre a városi úthálózata mentén húzódó árkok szolgálnak. A belterületi területen körülbelül 60 km úthálózat van kiépítve, így a vízelvezető árokhalozat hossza 100 km. Az eltérést az okozza, hogy az utak mentén nem épült mindkét oldalon vízelvezető árok.

A városban zárt rendszerű csapadékvízgyűjtő csatornarendszer is van kiépítve.

Megnevezés	Hossz (m)	Méret (Φ)	Befogadó
Bajai út	560	80	Dózsa Gy. út
Dózsa Gy. út	1576	60	Bem József u.
Halasi út	816	60	Rákóczi u.
Rákóczi u.	600	60	Béke tér
Árpád u.	368	60	Bernáth Zoltán u.
Csorba u.	312	80	Dr. Szobonya Zoltán u.
Bernáth Zoltán u.	680	80	Béke tér
Bem József u. – Ady – Vörösmarty – Béke tér – Bernáth Zoltán u. – Dr. Szobonya Zoltán u.	580	100	Bem József u.
Bem József u.	564	100	Belsőégi csatorna

7. táblázat Jánoshalma zárt csapadékvízrendszer

1.4.2.2. Külterületek víztelenítésére szolgáló művek

A külterület víztelenítésére elsődlegesen közcélú és állami csatornák szolgálnak. A külterületi csatornákat egy összefoglaló táblázat tartalmazza a csatornák jellemző adataival együtt.

Megnevezés	Befogadó	Szelvény	Betorkollási szint	Hossz (fm)	Vízhozam (m ³ /s)
Legelői-csat.	Kígyós Főcsat.	96+094	130,60	1357	0,12
Keserő-csat	Legelői-csat.	0+267	130,55	1606	0,22
Belsőégi-csat.	Kígyós Főcsat.	96+961	130,62	2721	0,36
Jegyzői-csat	Belsőégi-csat.	0+750	130,66	1212	0,09
Jegyzői-II csat.	Jegyzői-csat.	0+250	130,68	1450	0,12
Király-csat.	Kígyós Főcsat.	102+044	134,54	1582	0,045
Molnár-csat.	Kígyós Főcsat.	100+354	134,66	1232	0,413

8. táblázat Jánoshalma külterületi csatornái

1.4.2.3. Tározási lehetőség

Jánoshalma külterületi részén belvíztározásra kijelölt terület nem található.

Belterületi részen a városban több mélyfekvésű volt anyaggyűjtő található, amely jelenleg a belterületen keletkezett csapadékvizeket gyűjti össze és onnan kerül levezetésre a befogadókba. Ezen 6 tározási helyet az alábbi táblázat tartalmazza.

Helyrajzi szám	Közterület kapcsolat	Ingatlan területe (m ²)	Művelési ága
----------------	----------------------	-------------------------------------	--------------

1620	Kórház u.	10.279	Kivett, mocsár
1296/4	Kélesi u.	16.378	Kivett, mocsár
459	Tópart u.	11.923	Kivett, mocsár
2765/4	Fürdő u.	33.676	Kivett, mocsár
2486	József Attila u.	3.747	Kivett, mocsár
2650	Bem József u.	21.686	Kivett, mocsár

9. táblázat Jánoshalma tározási területei**1.4.3. Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek**

Jánoshalma esetében nem releváns.

1.4.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség elleni védekezési helyek, lehetőségek

Jánoshalma esetében nem releváns.

2. VÉDELMI FOKOZATOK ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI ÉS FELADATAI

2.1 Az elrendelés előzményei, információk

Az elrendelési fokozatokat a vonatkozó jogszabályi környezet és a helyi viszonyok alapján kell tervezni. Az elrendelésről a helyi védelemvezető, azaz a Polgármester felelősen dönt a rendelkezésre álló információk alapján.

A megfelelő időben történő elrendelés érdekében folyamatosan figyelni kell a meteorológiai előrejelzéseket, a kialakult árhullámok esetében a jellemző és meghatározó vízmérce vízállásokat, az egyes folyószakaszok mentén kialakuló elöntés viszonyokat (különös tekintettel a nyílt ártéri szakaszokon, települési körtöltések esetén). Folyamatosan kapcsolatot kell tartani a vízkárelhárításhoz segítséget nyújtó szervekkel a kialakult és várható árvízi helyzettel kapcsolatban (VIZIG ügyelet).

A helyi vízkárelhárítás feladatait - így a védekezési fokozatok elrendelését is - a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal (VIZIG), katasztrófavédelem egységeivel rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. A gyakorlatban, amikor azonnali beavatkozás szükséges, az elrendelés fokozata a III. fok, mivel a káresemény bekövetkezésének elhárítása általában gyors.

A települési vízkárelhárításról mindenképpen naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat és azok részletes leírását. A védekezési napló hiteles elszámolási dokumentum. A készségi fokozat elrendelését, majd annak módosításait, illetve megszüntetését a be kell jelenteni a megfelelő intézményeknek (pl. VIZIG műszaki ügyelete).

ADUVIZIG központi ügyelet telefonszáma: 30/943-6281

Email címe: ugyelet@aduvizig.hu

2.2 Védekezési fokozatok

A védekezési fokozatok kialakítására az érvényben lévő jogszabályok, az 1.3 fejezet tapasztalatai alapján megismert a települési jellegzetességek és műszaki paraméterek alapján lehet javaslatot tenni.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló jogszabály 19.§ alatt ismertetett állami fokozat elrendelési kritériumai a mérvadóak.

Általánosságban

- I. fok felkészülés, irányítás szervezése
- II. fok kisebb beavatkozások
- III. fok intenzív védekezés

A településeknek nem minden esetben kell készségi fokozatot elrendelni, hiszen bizonyos nagyságú árhullámok esetén védekezési kényszer nem feltétlenül jelentkezik, de a védekezésre való intenzívebb felkészülés érdekében a készségi fokozatok korábbi

elrendelésére is sor kerülhet. Nem kötelező minden település esetében minden fokozat alkalmazása.

Az egyes fokozatok elrendelésének fő szempontjait

Fokozat	Árvíz	Belvíz
I.fok	A felsőbb szakaszokon, kapcsolódó vízfolyásokon előrejelzett vízszint értékhez kell rendelni	Környező térrészekben telített talaj, magas talajvíz viszonyok, levezető rendszer telítettsége, meteorológiai előrejelzések figyelembe vételével
II.fok	Vízszint értékhez rendelés kiépített védmű esetén Ideiglenes védmű kiépítési időigényének figyelembe vétele	Felszíni vízborítottság, levezető rendszer telítettsége Olyan állapotok, melyeknél már beavatkozás szükséges
III.fok	Vízszint értékhez rendelés kiépített védmű esetén Beavatkozások szükségessége és időigénye alapján	Felszíni vízborítottság, mely már értékeket veszélyeztet Levezető rendszer nagyfokú terhelése Olyan állapotok, melyeknél már intenzív műszaki beavatkozások szükségesek

10. táblázat Védekezési fokozatok

2.2.1. Védekezési fokozatok árvízvédekezés esetén

Jánoshalma településnek nincs árvízi érintettsége.

2.2.2. Védekezési fokozatok belvívvédekezés esetén

Belvízi elrendelés esetén célszerű a fokozat elrendeléseket a település belvív-, csapadékvíz elvezető hálózatának telítettségéhez rendelni, vagy a szivattyúzási igény jelentkezéséhez/ fokozódásához, továbbá egyes mélyfekvésű település-részekben elöntések keletkezéséhez/kiterjedéséhez kötni. Vizsgálendő, hogy adott szituációban további kedvezőtlen elöntési helyzet várható-e meteorológiai előrejelzés alapján.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvívvédekezésről szóló jogszabály 19.§ alatt ismertetett állami fokozat elrendelési kritériumai belvív esetén megfelelő módon adaptálhatóak településekre is a helyi viszonyok értékelésével.

A belvívvédekezésről vezetett naplóban rögzíteni kell a levezető rendszerek működését és a vízzel borított területek (becsült) kiterjedésének változásait, aktuális értékét, továbbá lehetőség szerint a szivattyúzott mennyiséget és működtetett gépkapacitást, átemelt víz befogadó medrének megnevezését.

2.2.3. Helyi vízkár-elhárítás esetén

Jánoshalma esetében nem releváns.

3. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZET FELADATAI

- Védelemvezetés
 - Védelemvezető (érvényben lévő jogszabályok alapján a polgármester) és helyettese
 - Szakaszvédelem vezető(k)
 - Műszaki ügyelet
- Adminisztráció: pl. Irodai szakcsoport
- Logisztika: pl. Logisztikai szakcsoport
- Szociális ellátás: pl. Elhelyezési és étel-miszer ellátó szakcsoport

Jogszabály szerint a védekezési tevékenység során a területileg illetékes VIZIG műszaki szakirányítást végez a polgármester részére nyújtott segítség keretében.

Az önkormányzati védelmi szervezet jogszabályban meghatározott feladatait az S-10 melléklet tartalmazza.

Amennyiben szükségessé válik a település kiürítése, a veszélyelhárítási terv mentési és kiürítési terv alapján történik.

4. CSELEKVÉSI PROGRAM

A védekezés felelős vezetője a Polgármester, mint védelemvezető vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti.

A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik.

A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások kiadója, a végrehajtás számon kérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét.

A Vízügyi Igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.

Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani.

A védekezési időszak feladatait képezik

- A védekezésre való felkészülés
- Az operatív védekezés
- A védekezés megszűnését követő intézkedések

4.1. A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások

- Tájékozódás a vízkár-elhárítási eseményt megelőző, azt kiváltó hidrometeorológiai és hidrológiai helyzetről
- A vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban el kell végezni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását
- Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotának ellenőrzése, és a szükséges preventív jellegű beavatkozások elvégzése
- Töltések, vízvisszatartó depóniák, medrek, és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében
- A medrekben a víz levezetését gátló akadályok eltávolítása
- A töltéskoronák, depóniák, valamint a beavatkozási helyeket és védvonalakat megközelítő utak járhatóságának biztosítása
- Műtárgyak felülvizsgálata, az elzáró szerkezetek üzemképességének biztosítása
- Védelmi eszközök- (világító eszközök, kéziszerszámok, stb.), anyagok (homokzsák, homok, fólia, stb.), gépek (szivattyúk, aggregátorok; stb.) meglétének ellenőrzése
- Hírközlés és adattovábbítás módjának megszervezése
- Védelmi szervezet és a védekezésben részt vevők értesítése riasztása
- Vízyűjtőn elhelyezkedő ipari, mezőgazdasági és vízgazdálkodási létesítmények riasztási, értesítési, kárelhárítási terveinek áttekintése, kapcsolódó intézkedések megfogalmazása

4.1.1. Árvízvédekezés esetén

Jánoshalma esetében nem releváns

4.1.2. Belvízvédekezés esetén

Belvízvédekezésre való felkészülés keretében az önkormányzati műveken évente egyszer felülvizsgálatot kell végezni. Itt megállapításokat kell tenni a művek állapotára vonatkozóan.

Rögzíteni kell a problémákat, javaslatot kell tenni intézkedési tervben a megoldásra.

A jegyzőkönyvet, intézkedési tervet meg kell küldeni az ADUVIZIG-nek december 10-ig.

4.2. A védekezési időszak főbb feladatai

- Tájékozódás a kialakult és várható vízkár-elhárítási eseményekről, az előre jelzett tetőző vízszintekről és a várható elöntési helyzetekről

- Meg kell határozni a védekezés időelőnyét a folyó és/vagy a vízfolyás középső – alsó szakaszára
- A készségi fokozat elrendelése, figyelőszolgálat megszervezése
- A vízkár-elhárítási szervezet mozgósítása és kirendelése
- Szükség esetén műszaki és technikai segítségkérés
- Az érintett lakosság, az államigazgatási szervek és a gazdálkodó szervezetek tájékoztatása
- Védelmi napló vezetése, események dokumentálása és jelentések elkészítése
- A munkavégzés (különösen az éjszakai) feltételeinek biztosítása (ellátás, logisztika, üzemanyag, WC, oltások stb.)
- Baleset és munkavédelmi oktatás
- Védekezési beavatkozások végrehajtása, (vízkár-elhárítási tervben foglaltak alapján)
- Ha valószínűsíthető a beavatkozások esetleges sikertelensége a mentés-kiürítés megszervezése veszély-elhárítási tervben foglaltak szerint)
- Fontos felhívni a védekezők figyelmét, hogy a szivattyúzás intenzitását, időtartamát szakember bevonásával szabad meghatározni! (Célszerű teljes mértékben kerülni a pincéből való szivattyúzást!)
- Felső vízfolyás szakaszon általában a csapadék/hóolvadás függvényében azonnal kialakulhatnak a beavatkozást igénylő vízkár események, éppen ezért itt a legfontosabb priorítás a prevenció

4.2.1. Operatív beavatkozások tervezési iránymutatása

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a konkrét beavatkozást nem kellett tenni.

Az adatszolgáltatás alapján az elmúlt 10 évben nem történt beavatkozás, védekezés.

AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZETBEN RÉSZTVEVŐK ÉS FELADATAIK

A védekezés felelős vezetője a település polgármestere - mint védelemvezető - vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető-helyettes), aki a védekezést személyesen vezeti.

A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető-helyettes, a szakaszvédelem-vezető és a szakcsoportok segítik. Minden a védekezési feladatok végrehajtását érintő intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve az információk, adatok hozzá érkeznek. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások, tájékoztatások kiadója, a feladatok végrehajtásának számon kérője. A védelemvezető értékeli a beérkezett információkat és meghatározza a védekezés módját.

BELVÍZ HELYZET SORÁN ÉRTESÍTENDŐ SZEMÉLYEK

Czeller Zoltán
Polgármester

30/826-2971

Dr. Rennerné Dr. Radvánszki Anikó
Jegyző

+36 77 501 001/102

Szabó Balázs
ADUVIZIG szakaszmérnök

30/308-0391

VÉDELEMVEZETŐ, VÉDELEMVEZETŐ-HELYETTES

I. fokú készülségnél	Telefonon, vagy személyesen riasztja a helyettesét, illetve a szakcsoportok vezetőit. Gondoskodik a 12 órás nappali őrszolgálat megszervezéséről
II. fokú készülségnél	Megszervezi a 24 órás éjjel-nappali figyelőszolgálatot.
III. fokú készülségnél	Intézkedik a beavatkozási szakaszokra meghatározott feladatok végrehajtására.

A védekezés műszaki feladatai: az árvizek, a belvizek és a vízhiány időszakában - a védőműveken vagy azok mentén - a védőművek védő- és működőképességének megőrzése.

A védekezés államigazgatási feladatai: a védekezéssel összefüggő rendvédelmi, szociális és egészségügyi hatósági, továbbá a műszaki feladatok ellátásához szükséges munkaerő, eszköz, anyag, felszerelés rendelkezésre állása, valamint a vizek kártételei által fenyegetett területeken az élet- és vagyonbiztonság érdekében végzendő megelőző és operatív feladatok. A védelemvezetőt akadályoztatása (pihenőidő töltése, betegség, távollét, stb.) esetén az általa kijelölt védelemvezető-helyettes helyettesíti.

SZAKASZVÉDELEM-VEZETŐ

Feladata:

- A védelemvezető által meghatározott védelmi szakaszon, vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítója és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakaszhoz beosztott és kinevezett dolgozói bevonásával szervezi és vezényli.
- A védekezés alatt minden nap 06.00-ig jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, a felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.
- Irányítja és megszervezi az őrszemélyzet munkáját.
- Ha a vízviisszatartó depónia átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek, javaslatot tesz a védelemvezetőnek (polgármesternek) a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére.

MŰSZAKI ÜGYELET

Feladata:

- Az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőktől a napi jelentéshez szükséges adatok begyűjtése. A védelemvezető utasítására vezeti a védelmi naplót.
- A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének.
- Katasztrófa-riasztás jelzésének vétele, folyamatos továbbítása a védelemvezetőnek,
- Meteorológiai adatok vétele, nyilvántartása,
- Kapcsolattartás a védekezésben résztvevő szervezetekkel, sajtóval
- Feladata a lakosság tájékoztatása, szükség esetén riasztása, a polgári védelmi szervezet állományának riasztása, a riasztásra szolgáló technikai eszközök és berendezések működtetése, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, polgári védelmi szervezet, az irányító és együttműködő szervek, szervezetek közötti kommunikáció biztosítása, az informatikai és kommunikációs eszközök üzemeltetése, a vezetés infokommunikációs feltételeinek biztosítása, a katasztrófa-elhárítási feladatok során igénybe vett kormányzati célú hálózatok üzemeltetőjével való kapcsolattartás.

Iroda szakcsoport

Feladatai:

- Célszerűségi szempontok szerint a jegyző látja el.
- A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad 18 óráig az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

LOGISZTIKAI SZAKCSOPORT

Feladata:

- Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk gépkezelők, szerelők biztosításáról.
- Megszervezi a gépek, berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását.
- Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszerzését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad 06.00-kor a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszámadatairól.
- Segíti a szakaszvédelem vezető munkáját, kapcsolatot tart az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőkkel és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel.

ELHELYEZÉSI ÉS ÉLELMISZER ELLÁTÓ SZAKCSOPORT

Feladatai:

- Az összesített napi jelentések és az Irodai szakcsoport nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, ételmezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását.

Naponta 18 óráig a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról

A fővezetők folyamatos bejárásával felügyelni kell a település részekként „öblözetekként” és ha kell kézi erővel segíteni a vízkormányzást. Ezt csak is kiépített riadólánc megszervezésével lehet megfelelően felügyelni. A munkákat végző csapatokat úgy kell összeállítani, hogy minimum egy fő rendelkezzen mobil telefonnal.

Belterületen a biztosítandó minimum létszám összesen: 2 fő.

Külterületen a biztosítandó minimum létszám összesen: 2 fő.

Kárelhárításhoz szükséges eszközök, anyagok

Anyagbiztosítás:

- gerenda, deszka, palló, kötöződrót, jutazsák, homok, földanyag, tégl, műanyag fólia, szádlemez, terméskő, üzemanyag.

A záráshoz szükséges és egyébként a kereskedelemben beszerezhető anyagokat nem célszerű tárolni, hanem a mindenkori beszerzési lehetőségeket kell felmérni, aktualizálni. A kereskedelemben nem, vagy nagyértékben nehezen beszerezhető védelmi anyagokból (pl: homokzsák) készletezni kell.

Az anyagkészletezés és biztosítás kérdése a gazdasági lehetőségek függvényében a mindenkori helyzetnek megfelelően értékelendő. A főbb anyagok és eszközök, amelyek az előzetes felmérések alapján a védett területen különböző ipari és kereskedelmi egységeknél megtalálható.

Eszközbiztosítás:

A vízkár-elhárítási feladat ellátása során az anyagok beépítésére különböző védő eszközök és szerszámok használatára kerül sor. A kisebb kézi szerszámok általában a lakosságnál, illetve a kereskedelemben feltalálhatóak és beszerezhetőek. Ezek az eszközök és szerszámok a lenti táblázatban szerepelnek. Esetleges rongálódás esetén ezekből az eszközökből minimális többlet készletezést javasolunk.

Védelmi eszközök táblázata az adatszolgáltatás alapján:

Védelmi eszköz	Mennyiség
ásó	50 db
lapát	50 db
talicska	2 db
zsák	50 db
karó	500 db
homok	200 m ³
szivattyú	1 db

11. táblázat Védelmi eszközök listája

Munkagépek és szállító járművek biztosítása:

A védekezést hatékonyan elősegítik a munkagépek és a közúti szállító járművek. Ezek a gépek és járművek jellegében földmunkagépek, illetve az építőiparban használatos gépjárművek. Számuk, nagyságrendjük a lenti táblázat tartalmazza. Szükséges, hogy a védelmi előkészítési munka során ezeket a gépeket és eszközöket a védekezés számára előzetesen lebiztosítsuk.

Szállító-/munkagép	Mennyiség
autóbusz	1 db
tehergépjármű	3 db
billenős tehergépjármű	2 db
daru	1 db
traktor	2 db
forgó felsővázaz kotró	1 db
tolólapos dózer	1 db

12. táblázat Szállító- és munkagépek listája

Összefoglalva:

A sikeres védelem ellátása a védművek általános és folyamatos fenntartása mellett képzelhető el. A sikeres védekezés másik alapfeltétele a védelmi szervezet felépítése, a védekezéshez szükséges védekező létszám, anyag és eszköz, valamint gépek biztosítása, azok nyilvántartása, mozgósítása és a védelem megfelelő szintű szakmai irányítása.

4.3. A védekezés megszűnését követő főbb feladatok

- A védekezés során kialakított ideiglenes védművek felmérése, dokumentálása, átvezetése a védelmi tervbe
- Állandó vagy megmaradó védvonalak felülvizsgálata és helyreállítása
- Az ideiglenes védművek visszabontása (homokzsákürítés, ártalmatlanítás, deponálás stb.)
- Védelmi eszközök, felszerelések karbantartása, raktározása, az induló készlet visszapótlása

- Védekezési költségek elszámolása
- Összefoglaló jelentés készítése
- Védekezési tapasztalatok kiértékelése, fejlesztési igények megfogalmazása
- A vízkár-elhárítási terv aktualizálása (tetőző vízszintek, beavatkozási helyek, előntési határvonalak, eszköz anyag igény-korrekció stb.)

5. VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON KÍVÜLI FELADATOK

5.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások

A sikeres védekezés elsőrendű feltétele a védművek kiépítése, fejlesztése, védképes állapotban való fenntartása, tehát a preventív védekezés.

Lényeges, hogy az ismert védekezésre alkalmas helyszíneken meg kell előzni a beavatkozások ellehetetlenülését. A rendezési tervben biztosítani kell az ideiglenes védművek, árapasztók, felvonulási utak stb. nyomvonalán a beépítési tilalmat.

Az önkormányzat képviselőtestülete hivatott döntést hozni – ismerve a település vízkár problémáit – a szükséges vízrendezési beruházásokról, ehhez biztosítani a pénzügyi-gazdasági alapot, gondoskodni az elkészült művek fenntartásáról. Helyes építési műszaki követelményeket kell rendelni a területhasználatokhoz és településrendezési tervekben a megfelelő övezeti besorolást kell megadni.

A preventív védekezés keretében a nagyvízi mederkezelési tervben megfogalmazott intézkedéseket is figyelembe kell venni.

5.2. A védképes állapot fenntartása

A felkészülés időszakában a már meglévő belterületi vízelvezető műveken az éves rendszeres fenntartással biztosítani kell a kiépítési vízhozam kiöntésmentes levezetését. A medrekből el kell távolítani a lefolyást gátló növényzetet (fákat, cserjéket, vizinövényzetet), az uszadékot, belekerült hulladékot. Csatornákon általában 3-5 évenként, vízfolyásokon 15-20 évenként – a feliszapolódástól függően – a nagyobb károk megelőzésére rendszeresen gondoskodni kell a medrek ismételt kotrásáról, és szükség szerint a burkolatok, műtárgyak, mederrézsük hibáinak kijavításáról.

Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotát minden évben legalább egyszer – ősszel – ellenőrizni szükséges, és a megállapított hiányosságokat sürgősen meg kell szüntetni. Az ellenőrzés során célszerű a belterülettel határos külterületeken bekövetkezett változásokat is figyelemmel kísérni (művelési ág változás, erdőirtás stb.), a mélyfekvésű, beépített területek talajvízszint változását feltárni. Javasolt a szomszédos Önkormányzatok, az illetékes Vízügyi Igazgatóság képviselőjének és egyéb érintetteknek a meghívása is az ellenőrző bejárásokra. A bejárásról jegyzőkönyvet kell felvenni, a szükséges intézkedésekre a felelősök megjelölésével „Intézkedési tervet” kell készíteni.

A helyi vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban kell elkészíteni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását.

Az állandó védműveken a tervezett karbantartási feladatok elvégzése, a létesítmények jó karban tartása, a megmaradó ideiglenes védművek/deponiák védképes állapotának megőrzése a védelmi eszközök, gépek (pl. szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világító eszközök stb.) anyagok, karbantartása szükséges.

5.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések

A tervben javaslatot kell adni a védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztésekre az alábbiak figyelembe vételével:

- Árvízvédelmi létesítmények vonatkozásában és a területhasználatok tervezése kapcsán a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, az Árvízi Kockázat-kezelési Terv és a Nagyvízi Meder Kezelési Terv előírásainak figyelembe vétele szükséges
- Védelmi eszközök, anyagok beszerzése
- Vízkár-elhárítási gyakorlatok szervezése
- A vízkár-elhárítási tervek folyamatos aktualizálása, védekezési tapasztalatokkal való továbbfejlesztése
- Védelmi létesítmények fejlesztésének tervezése és megvalósítása

Értékelések, intézkedések:

A jelenlegi csatornahálózat belvízelvezető képességének szinten tartására, javítására szolgáló szükséges intézkedések:

- A nyílt árkok, átereszek folyamatos tisztítása a csapadékvíz akadálytalan lefolyása érdekében.
- A zárt szelvényű csatornahálózat gépi tisztítása, kamerázása, gépi tisztítás hiányában vannak olyan zárt csatorna szakaszok, ahol az eltömődöttség akár 30-40%-os is lehet mely nagyban, akadályozza a belvíz gyors elvezetését.
- A belvízzel fokozottan veszélyeztetett mély fekvésű területek víztelenítésére zárt csatornaszakaszok kiépítése.